

Työryhmä: organisaatioteoriat, organisaatioiden kulttuurit, muutos ja kehittäminen

Markku Kiviniemi

Työryhmä oli tavallaan jatkoa edellisen vuoden hallinnon tutkimuksen päivien organisaatioteorioiden työryhmälle (ks. Hallinnon tutkimus 1/1989). Kiinnostus tätä tematiikkaa kohtaan oli runsasta, sillä työryhmän työskentelyyn osallistui noin 40 henkilöä. Keskustelu oli myös vilkasta, eikä käytettävissä ollut aika varmaanakaan riittänyt kaikkien näkökohtien esille tuloon.

Työryhmässä oli seuraava ohjelma:

— Hilikka Summan alustus retoriikan näkökulmasta hallinnon tutkimuksessa

— Terttu Nupposen tutkimussuunnitelma Suunnittelun intressien ja muotojen kehkeytyminen suomalaisessa yhteiskunnassa: alue-suunnittelun viriäminen ja intressit 1940-luvulla

— Kari T. Elorannan puheenvuoro tekoälyn tutkimuksesta ja sen liittymisestä organisaatioteoriaan

— Juha Kinnusen paperi Terveyspalveluja antavan organisaation kulttuuri: käsitteellinen ja empiirinen analyysi terveyskeskuksen syvärakenteen merkityksestä organisaation hallintoon ja perustoimintaan

— Kari Kuoppalan paperi Institutional Approach in Organisation theory

Hilikka Summa esitteli alustuksessaan retoriikan näkökulmaa, sen »käyttötapoja» sekä taustana olevaa Perelmanin argumentaatioteoriaa. Esimerkkinä hän tarkasteli retoriikan näkökulman antia asuntopolitiikan suunnittelun tutkimuksessa. Kiinnostuneet voivat perehtyä asiaan Hilikka Summan tuoreen väitöskirjan Hyvinvointipolitiikka ja suunnitteluretoriikka: tapaus asuntopolitiikka (1989) avulla.

Terttu Nupposen tutkimussuunnitelman teema oli yhteiskuntasuunnittelun organisoituminen Suomessa 1940-luvulla. Tutkimuskohtee-

na on vuosikymmenen kolme aluesuunnittelu-tapausta: Kokemäenjokilaakson aluesuunnitelma, Kymenlaakson aluesuunnitelma ja Helsingin ja sen ympäristön aluesuunnitelmaliitto. Tutkimuksen keskeisenä teemana on tutkia intressien esiintymistä ja kanavoitumista suunnittelun instituutioissa. Tapaus tutkimuksen avulla Terttu Nupponen tutkii aluesuunnittelun alkuperää, liittymistä kaavoituspoliittiseen järjestelmään sekä keskeisten toimijoiden intresseihin.

Juha Kinnusen paperi esitteli väitöskirjatutkimuksen suunnitelmaa. Tutkimuksessa analysoidaan terveydenhuollon organisaatioiden syvärakennetta. Tutkimussuunnitelmaan sisältyy terveyskeskuksen kulttuurisen rakenteen teoreettinen erittely sekä tämän ilmiön tarkastelu laadullisen empiirisen aineiston avulla. Tutkimuksen keskeistä tematiikkaa ovat organisaatiokulttuurin käsite ja muutoksen logiikka, organisaatiokulttuurin empiiristen tutkimusmenetelmien kehittäminen, organisaatiokulttuurin syvärakenteen ja pintarakenteen väliset yhteydet sekä organisaatiokulttuurin »yhtenäisyys» terveyskeskuksen eri henkilöstöryhmien kesken.

Kari Kuoppala tarkasteli paperissaan institutionaalista lähestymistapaa organisaatioteoriassa. Hän esitteli Philip Selznickin ajatuksia lähestymistavan »klassikkona», institutionaalitumisen käsitettä sekä Johan P. Olsenin esille tuomaa neoinstitutionalismia. Pohdittavana oli mm. tarjoavatko institutionaalinen lähestymistapa ja institutionaalitumisen käsite antoisan lähtökohdan modernien suunnittelujärjestelmien tutkimukselle.

Ryhmän tematiikka sai osakseen niin monipuolista kiinnostusta, että on syytä toivoa jatkuvuutta hallinnon tutkimuksen seuraavilla päivillä.